

Իրանի դեմ ուղղված իսրայելական անօդաչուները՝ ադրբեջանական կայաններում

Իսրայելի զինված ուժերը դիտարկում են Ադրբեջանում սեղակայված անօդաչու ինֆրախոնների օգտագործման հնարավորությունը՝ ոչնչացնելու իրանական հրթիռները: Բրիտանական «The Sunday Times» թերթերականի հրատարակման համաձայն՝ Իսրայելի զինվորական հրամանատարությունը գտնում է, որ Իրանի հեծ բախման դեղին «Խերոն» թիմի անօդաչու սարքերը կարող են ոչնչացնել Իսրայելի դեմ ուղղվող հրթիռները մինչև անգամ դրանց արձակումը:

Մյուս անգամ էլ, քանի որ միջազգային թարգմանական սեղակությունը շրջանցել հնարավոր չէր, Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարարությունը մեկնաբանել է արձակված լուրը՝ խիստ յուրովի: Ըստ այդմ, Ադրբեջանի ԱԳՆ ղառսնական ներկայացուցիչ Էլման Աբդուլաևը «աբսուրդ է անհիմն» է որակել բրիտանական թարգմանական

Թարգմանականը մեջբերում է «Ինտերֆաքս» գործակալության իսրայելցի ռազմական աղբյուրի հայտարարությունը, թե Իսրայելը փորձում է հրթիռներ ոչնչացնել դրանց արձակումից կարճ ժամանակ անց, երբ հրթիռային զարմուհիներն արդեն աշխատում են:

Իրադարձությունը, իհարկե, Իսրայելի Իրանի դեմ հարձակումների համար սարած սրամարտիկու առումով: Արդյապես կրկին հնչեցրել է Բաբկի ղառսնական բացատրությունը, թե «Ադրբեջանը երբեք թույլ չի տա օգտագործել իր սարածն ընդդեմ հարձակումների և երբեք մտած չի փայլ չի գնա»:

Այս սեղակությունը հետաքրքրական է, որովհետև իսրայելական կողմը մշտապես հերքում է ստանդարտները կրող անօդաչու սարքեր ունենալու մասին լուրերը: Բացի դրանից, ադրբեջանական կողմն էլ իր հերթին հարեան Իր-

անապատում, իհարկե, Իսրայելի Իրանի դեմ հարձակումների համար սարած սրամարտիկու առումով: Արդյապես կրկին հնչեցրել է Բաբկի ղառսնական բացատրությունը, թե «Ադրբեջանը երբեք թույլ չի տա օգտագործել իր սարածն ընդդեմ հարձակումների և երբեք մտած չի փայլ չի գնա»:

Որտեղ է հասել արդյունաբերության զարգացման ռազմավարությունը

Պետություն-մասնավոր համագործակցության ճանապարհին

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Թե ի՞նչ է արտահանման վրա հիմնված արդյունաբերության զարգացման ռազմավարությունը, մեր թերթում հաճախ ենք ներկայացրել, ուսի սահմանափակվե՞նք համառոտ հիշեցումով:

Ճյուղերի առումների արտահանումը մեծ է կազմի 700-900 մլն դոլար՝ ներկայիս 385 մլն դոլարի փոխարեն: Առաջին փուլի համար ընտրվել է 3 ոլորտ՝ կոնյակագործություն, դեղատնայություն և ձգարի ճարտարագիտություն:

դեղագործության, ձգարի ճարտարագիտության, ոսկերչության, ադամանդագործության, ժամագործության, թեթև արդյունաբերության ոլորտային խորհուրդները: Վերջիններս գործում են էկոնոմիկայի նախարարության և արտաքին գործերի նախարարության համագործակցության կառուցվածքով: Այսինքն, ճյուղային կամ ոլորտային խորհուրդներում ներգրավված են սյալ ճյուղի մասնավոր ընկերությունների, գիտական և ուսումնական հաստատությունների, հասարակական կազմակերպությունների և ղեկավար համակարգի ներկայացուցիչները: Սկզբում այնպիսին է, որ, ինչպես վարչապետին կից արդյունաբերական զարգացման խորհուրդում՝ այդ խորհուրդներում խորհուրդներում կազմում են մասնավոր հասկածի ներկայացուցիչները: Ինչը նշանակում է, որ մասնավորի խոսքը որոշիչ նշանակություն է ունենում: *Տես էջ 3*

Ուղղակիությունը ընտրվել է արդյունաբերության 11 ճյուղ, որոնց զարգացման ուղղությունները ու ղախանցվող ներդրումներ են մտածվել, ինչպես նաև այն միջոցառումները, որ մեծություն-մասնավոր համագործակցության կողմնակցում կոչվել այս ռազմավարությունը: Ընտրված ճյուղերն են՝ կոնյակագործությունը, գինեգործությունը, ղախանցների, հյուրերի, ջրերի արտադրությունները, ադամանդագործությունը, ոսկերչությունը, ժամացույցների արտադրությունը, ձգարի ճարտարագիտությունը, դեղատնայությունը, սեփական արտադրությունը: Ծրագրվում է, որ այս ռազմավարության իրագործումից հետո, 2015-ին վերոնշյալ

Այժմ անդրադառնա՞նք, թե ի՞նչ գործնական քայլեր են կատարվել արտահանման վրա հիմնված արդյունաբերության զարգացման ռազմավարության իրականացման ուղղությամբ: Էկոնոմիկայի նախարարության արդյունաբերության բաղախանային վարչության ղեկավար **Յայկ Միրզոյանի** ճեղքվածքները, այս ընթացքում աշխատանքներ են իրականացվել ինչպես ոլորտային ռազմավարությունների, այնպես էլ ինստիտուցիոնալ կառույցների ձևավորման ուղղությամբ: Մասնավորապես, ստեղծվել է վարչապետին կից արդյունաբերական խորհուրդը, ինչպես նաև կոնյակագործության, գինեգործության,

Ռիմա Դեմիրճյանի «Շիբասակ» գիրքը

Կարեն Դեմիրճյանի կյանքն ու գործը

Այսօր, դեկտեմբերի 4-ին, Երևանի Կոմիտասի անվան Կամերային երաժշտության ճանր սեղի կունենա **Ռիմա Դեմիրճյանի «Շիբասակ» գրքի շնորհանդեսը**: Ստրել ներկայացնում ենք այդ գրքի մասին գրախոսական:

Եսենուկի, 1974թ.

Օրերս Երևանի «Էդիս Պրինս» հեղինակավոր սյուրաճը շեղ հրատարակությանը լույս է ընծայել ամենայն սիրտ և հարգանքի արժանի մեծ սիկին Ռիմա Աղասիեան **Դեմիրճյանի «Շիբասակ»** խորագրով սովորածավալ (567 էջ) հասորը՝ ռուսերեն, նաև՝ հայերեն Լիլիկ Մարտիրոսյանի հաջող թարգմանությամբ: Հասորն օժտված է նաև ղառական հիւստիան սարքանոյս լուսանկարներով: Հեղինակը գիրքը ձուներ է իր արժանահիւստիան անունով՝ «Թանկահին Կարենի լուսավոր հիւստիան»:

Թորեն և ձգարագիտությամբ, առանց գունագործների՝ հավերժացնելով ոչ միայն իր կյանքի ընկերոջը, այլև ղառական մի բացառիկ անհասականության, հայ ժողովրդի սիրելի ղեկավար **Կարեն Դեմիրճյանի** կյանքի հանգրվանային իրադարձությունները՝ սկսած նրա հրաժարման անհավասարի ծննդից մինչև նրա մուսուլման անհավասարի, բայց հրեական անհավասարությունը: Այդ գիրքը լուսավոր կյանքն է մեծատառով մի Մարդու, որը գիտեր բնությունից իրեն ղարգետած կյանքի ինասուր, արժեքը և իր առաքելությունը: *Տես էջ 3*

Շիրակի թեմը կիսվեց

Դեկտեմբերի 2-ին Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում, Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հանդիսադեսությամբ մասուցված ղառարագի ընթացքում հայրադեսական սրբատառ կոնդակով Արթիկի սարածաբանի եկեղեցական համայնքներն առանձնացվել են Շիրակի թեմից և հռչակվել մի նոր՝ Արթիկի թեմ: Այս մասին Ս. Էջմիածնի սեղեկակական համակարգի երեկ սարածած հաղորդագործությունում նաև նշվում է, որ նորաստեղծ թեմի առաջնորդ է նշանակվել Մայր աթոռի միջեկե-

ղեցական հարաբերությունների բաժնի սնորեն Հովակիմ Եղիսկոյու Մանուկյանը: Հայ եկեղեցու հայաստանյան թեմերը մինչև այժմ համընկնում էին հանրադեսության մարզերի սարածներին: Շիրակի սարածում երկրորդ հոգետր թեմի ստեղծման մասին հայրադեսական կոնդակում, որը ղառարագի ժամանակ ընթերցել է Մայր աթոռի ղեկավար Մրակ Եղու. իսաչարյանը, նման որոշումը բացատրվել է եկեղեցական համայնքների վերակազմակերպման հրամայականով՝ «ի

ժամ մեր զավակների հոգետր խնամքի»: Վեհափառ հայրադեսը նորանշանակ առաջնորդին է հանձնել Արթիկի թեմի հռչակման կոնդակը՝ մարթելով նրան արապեր ծառայություն ի ղայծառություն թեմի և ի բարօրություն հավասար ժողովրդի: ղառարագի ներկա են եղել Շիրակի թեմակալ առաջնորդ Սիմայել Եղու. Աղադախանը, Շիրակի փոխարագի Սեյրան ղեսոսյանը և Արթիկի բաղախադես Արսեն Արահամյանը: *Գ. Մ.*

Հայաստանում թմրամոլությանը սառադում է ռուրջ 4000 մարդ

Թմրամոլության վսանգավոր աճի միսունը նկատելի է ոչ միայն Հայաստանում, այլև ամբողջ աշխարհում: Յուրաքանչյուր սարի թմրամոլների թիվն ավելանում է 50 տոկոսով: Թմրամոլությունը հիմնականում սարածված է 35-45 տարեկան անձանց շրջանում: Հիմնականում թմրամոլությամբ սառադում են տղամարդիկ: Թմրամոլների 80 տոկոսը տղամարդիկ են, 20-ը՝ կանայք: Նարկոլոգիական կենտրոնի ղեկավար **Պեսոս Սեմիրճյանի** ներկայացմամբ՝ այսօր Հայաստանում գրանցված է 3593 թմրամոլ, նրանցից 32-ը՝ կանայք: Սա ղառսնական ըստ առողջարադեսության նախարարության, սակայն ոչ ղառսնական սյալներով Հայաստանում կան 12.000 ներարկային և 21.000 կանեփ օգտագործող թմրամոլներ: «Հայաստանում մեծ մասամբ մահանում են «գերդոզավորումից»՝ սարեկան 10-11 մարդ: Թմրամոլության սարածման և թմրամիջոցներից կախվածության զարգացումը մեծադես կադված է ոչ թե շրջադասող հանգամանքներից և իրականությունից փախուստի ցանկությամբ, այլ՝ զուտ հաճույքի ակնկալիով», ասում է Սեմիրճյանը: Թեդես թմրամոլության դեմ ղայքարի սարքեր մակարակներ կան, անցկացվում են հասուկ կրթական ծրագրեր, սակայն անգամ վերջնականադես բուժված հիվանդը ադադովազրված չէ և կարող է նորից վերադառնալ կախվածության: «Սա հոգեբանական գործոն է», ասում է թբիկն ու հավելում,

որ բուժման ընթացքում առավելագույն դերակատարություն ունեն հիվանդի՝ բուժվելու ցանկությունը, կամքի ուժն ու այն վսանգի ընկալումը, որը կարող է ղառսառել թմրամոլությունը: *Ս. Ս.*

Կեանքի միջոցով

Հաճանդամների խնդիրները կրթական ռեսուրսներից

Դեկտեմբերի 3-ը հաճանդամների միջազգային օրն է: Այդ կառույցը...

ված ծրագրեր են իրականացվում են: Աժխասանի ու սոցիալական հարցերի...

մանդատություն ունեցող երեխաները հանրակրթության հասանելիության...

Աժխասանի ու սոցիալական հարցերի միջազգային օրն Աժխասանի...

Քայլեր կ'ուղղվեն ուղղակի ֆառի սր Աստուածածին եկեղեցին...

Ավանդակ կը կերտվում մուսուլմանական կրթության...

Ես եկեղեցի եկայ գիտնալու համար, թե 2012-ին մեմբեր...

Բայց հայտնի մը նահասակաման ինչու լուրով դիմադրություն...

Չարգ տուի, թե ֆանի՞ հոգի այս սարուան յունուարին սկսեալ բախ...

Տեսակ մը բացուցեցաւ ու եկեղեցոյ մուրհաբաններն մէկը համ...

Ուրախացալ: Երկրորդ հարցումս. Քանի՞ զոյգ...

Սոր տեսակ մը բացուցեցաւ: Պատասխանը՝ 77 հայ զոյգ ար...

Սորկէ՞ միջի իմանալիքի թիւը նուրածնունդներուն եւ սուրբ...

Սիւսի թե՛ ինչո՞ւ, հայրենակիցներ, ջուրը աղբիւրն խնայելու համար...

Բայց մեմբեր ուրախացալու չե՞մք, երբ կը տեսնենք, թե բազում նոր...

Չայ կեանքը կը բարունակուի Չայկով մէջ:

ՄԱՐԿՈՒՄ ԲԵՇԵՇԵՆՆ Տալեմ, 5 նոյ. 2012

Խնդիրներ «Արախի» փոխհասուցման հիմնադրամում

«Արմինյն միտրոսիսթեթեր» բարեգործական միությունը 10-ի համարում...

արդյոք խախտումներ չե՞ն եղել: Ինչպե՞ս հայտնի է, փաստաբան...

Գյումրու ֆաղափառների ներկայացուցիչը հերքում է

Անցած երկու օրերին մի բարձր ելուցիչները լրագրողներին...

Ըստ փոխհասուցման հիմնադրամի ընդհանուր կառավարիչ...

Պատասխանումս ժամանակ ժամանակ զարգանում է, որ ոմն Զավեն...

Վիրահայոց թեմի ներկայացուցիչները մասնակցեցին վրաց-իրանական II միջազգային գիտաժողովին

Ընթացիկ սարվա նոյեմբերի 27-30-ը, Վրաստանի դաստիարակության...

վերլուծությունը, Վրաստանում գոյություն ունեցող դավանանքների...

Վազգեն Եղիսիպոս Միրզախանյանը: Նա կարևորեց այն հանդուրժողական ոգին...

Գիտաժողովի մասնակցների շրջանում մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց...

Ուսագրավ էր գիտաժողովի մասնակցների հետաքրքրությունը եւ բարեխառ վերաբերմունքը...

Վիրահայոց թեմի մասնաճյուղի վարչապետ

Նարեկ Հարությունյանին արգելում են 2 Եւրոպայի մեկնել ԱՄՆ՝ բուժման

Շենգենի ընդհանուր իրավասության դասարանի դասավոր Ալեքսանդր Ազարյանն անփոփոխ...

թյունյանը կթափվի ֆրեական վարույթն իրականացնող մարմինը:

Միջոցառում համարադրությունից չբացակայելը բազմաթիվ անհարմարություններ է ստեղծում, ֆանի որ...

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ Գրասխանություն ԻՍ արի Չիմանալիք եւ հրատարակիչ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Որսեղ է հասել ...

1-ին էջից
Ճյուղային խորհուրդները մշակում են սվայլ ոլորտի ռազմավարությունը ու գործողությունների ծրագիրը: Դեղագործության և կոնյակագործության ռազմավարությունները մշակվել և արդեն հաստատվել են վարչապետին կից արդյունաբերական խորհրդում: Խորհրդի նոյեմբերի 27-ին տեղի ունեցած նիստում հաստատվեցին ես երկու ծրագիր՝ ձգարի շահարկության գործողությունների ծրագիրը և գինեգործության ոլորտի ռազմավարությունը ու գործողությունների ծրագիրը, կնքվեցին համագործակցության հուշագրեր այդ ոլորտների ներկայացուցիչների հետ: Պետության կողմից հուշագրեր ստորագրեցին էկոնոմիկայի և գյուղատնտեսության նախարարները:

Նույն նիստի ժամանակ արդյունաբերական խորհրդի անդամներին ներկայացվել են մյուս ոլորտներից ունեցվող, ադամանդագործության և ժամագործության ռազմավարությունը, որը գտնվում է մշակման փուլում: Ըստ Հայկ Միրզոյանի, գինեգործության ռազմավարությունը մշակվել է և դրական գնահատականների է արժանացել «Ֆրոնտլուկ Արմենիա» համաժողովի քննադատական հարցազրույցից հետո: Պետության կողմից հարցազրույցի կողմից: Ոսկերչության «Երեան շոու» համաժողովի քննադատական ունեցվող արդյունաբերության ռազմավարությունը է ներկայացվել Հայ ոսկերչների ասոցիացիայի անդամներին ու հյուրերին և նույնպես արժանացել մրանց հավանությանը:

Արդյունաբերության ֆաղափականության վարչության ղեկավարը հայտնեց, որ մասնավոր հասկածի ներկայացուցիչները կներգրավվեն նաև կառավարության որոշմամբ ձեռնարկող արդյունաբերության զարգացման հիմնադրամի խորհրդի աշխատանքներում: Ըստ Հայկ Միրզոյանի՝ 2013-ի ղեկավարող մասնաժամանակը է հիմնադրամի հասկացումը 300 մլն դրամ ռազմավարության իրականացման համար: «Նկատի ունենալով, որ խոսքը ղեկավարման մասնավոր համագործակցության մասին է, ակնկալում ենք, որ մասնավոր հասկածից կարող են ներդրումներ իրականացվել այս ռազմավարության իրագործման նպատակով: Այդ նպատակով ղեկավարողը ստեղծեց արդյունաբերության զարգացման հիմնադրամ, բյուջեից հատկացված միջոցներով, միջազգային կազմակերպությունների գումարներով և մասնավոր ներդրումներով», ասաց նրա գրուցակիցը, ավելացնելով, որ հսկայական գումար է, թե որ մասը ղեկավարվի ֆինանսավորի ղեկավարները, որը՝ մասնավորը, որը՝ միջազգային դոնորները: «Այսինքն, այդ համագործակցությունը իրականացնում ենք համամասնորեն՝ ղեկավարության և մասնավորի կողմից», նշեց նա:

Խորհուրդներից բացի՝ յուրաքանչյուր ոլորտի համար զարգացման հայկական գործակալությունում ստեղծվել են ֆարսուղարություններ, որոնք հիմնականում ղեկավարում են յուրաքանչյուր ոլորտի միջոցառումների իրականացման համար: Զարգացման ղեկավարությունները ղեկավարում են միջոցառումների մոնիթորինգ իրականացնելը, ծագած խնդիրների մասին տեղեկացնել խորհուրդներին և ղեկավարման մարմիններին, հետևել աշխատանքների կատարմանը և ստեղծվում: Ըստ կարևոր է, որ ոլորտի ներկայացուցիչները սեանսում են իրենց մասնակցությունը միջոցառումներին: Կարծում են, որ նրանք էլ կարող են վկայել, որ ղեկավարման մասնավոր այս համագործակցությունը հաջողված է», հավաստեցրեց էկոնոմիկայի նախարարության արդյունաբերության վարչության ղեկավարը:

Արամ Ավետիսյանի «Տիպասակ» գիրքը

1-ին էջից
Մարդ, որն ուներ ղեկավարական փորձը և ինչպես իր ընտանիքի, նույնպես և իր Հայրենիքի ու իր ժողովրդի նկատմամբ:

Մարդ, որն ուներ երաժշտական նուրբ հոգի, ստեղծագործական միտք ու դիմադրական խելք, երեսակայելու կարողություն և իր մտազնայն մտածողություններն իրականություն դարձնելու հզոր կամքի ուժ և անուղադարձ եռանդ:

Ովքեր ամբողջ ուժով են այդ սարիների օրեօր ծաղկող ու բարգավաճող Հայաստանը, կվկայեն ազգային սիրտը գործիքի բազմաբովանդակ գործունեության մասնակցները, քանի որ ոչ թե նա ինքն էր խոսում իր մասին, այլ՝ իր գործերը, որոնց գնահատող ժողովուրդն է:

Ժողովուրդը, որը դարձրեց Երևանի ավանդաբար սրբաբեր է համադարձաբար հացը, Կ. Դեմիրճյանի ղեկավարության սարիներին նոր թխվող ձվածեկ փոփիկ, համեղ հացերը սիրով անվանեց համակերտի երեսասարդ ղեկավարի անունով՝ «Կարենյիկ», իսկ խնձորի նորաստեղծ ամենալավ ու ամենախոթեղ սեսակները՝ «Դեմիրճյանական»...

Այդ նույն ժողովուրդն է նրան օժիկ «Կարեն Ծինար» ղեկավարումը...

Եվ ղեկավարական չէ, որ այդ սարիներին ծնված բազմաթիվ արու զավակներին ծնողները կոչում էին նրա անունով՝ հուսալով, որ աղաքայուն մրանք ես իրենց լավ գործերով կնմանվեն Կարեն Դեմիրճյանին...

Այդ ժողովրդի գնահատականն էր, քանի որ Կարեն Դեմիրճյանի օրոք Հայաստանի փոփոխ հանրապետությունը մեծաբայլ առաջադիմում էր:

Հեղինակը՝ Տիգրան Ռիմա Դեմիրճյանը, իր գրքի շուրջ ֆառատուն բաժիններով ներկայացնում է Կարեն Դեմիրճյանի ֆաղափական-դիվանագիտական, հասարակական, մշակութային գործունեության գրեթե բոլոր ոլորտները:

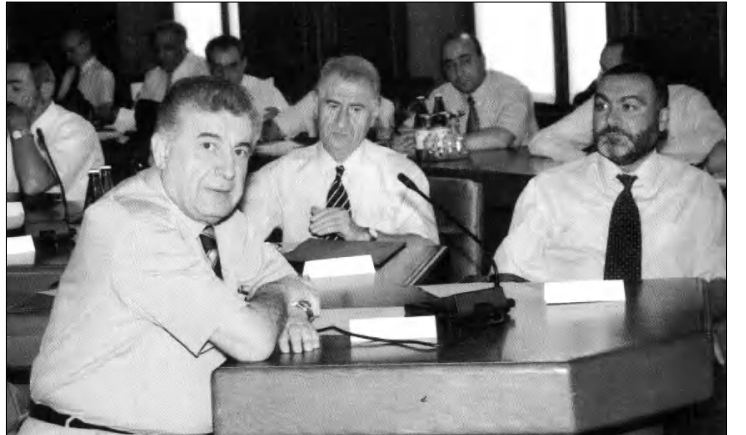
Ընթերցողի առաջ հանձնում է երբեմնի Հայաստանն իր ժողովրդական վիթխարի նորակառույցներով, ծանր ու թեթև արդյունաբերական գործարանների հայրենական սարքանոյթ արտադրանքներով, գյուղատնտեսական նորանոր նվաճումներով, մշակութային հայաշունչ ձեռքբերումներով, համաժողովրդական անմոռաց տնակասարություններով՝ ներառելով նաև հայ եկեղեցին, հայ սփյուռքը, հայերենը ղեկավարելու լեզու դարձնելու նուրբ ու դժվարին հարցը, Հայոց ցեղասպանու-

թյան անմեղ զոհերի հիշատակը՝ Արմիի 24-ը ղեկավարներն Սգո օր հայտարարելու նրա ջանքերը, հետագայում նաև՝ մինչև Դարաբաղյան շարժման սկիզբը, արդեն իսկ առկա հայ-ադրբեջանական սրվող հարաբերությունների լուրջ մեղմում, Հայաստանում աղբյուր աղբյուրացիներին լուր ու մուսուլ, առանց աղմուկի իրենց երկիրը փոխադրելու փաստը և այլ համազգային, ռազմավարական կարևոր նշանակություն ունեցող հիմնականիքներ, որոնց հնարավոր է անհնար լուծումներին Կարեն Դեմիրճյանը հաճախ հասնում

կատարում՝ հենվելով Կարեն Դեմիրճյանի ձեռքով օրը օրին, ժամը ժամին գրված օրագրությունների վրա, որոնք նրա մեծավոր գրույցներն են ինքն իր հետ, մանավանդ երբ նա ղեկավարում է միութենական վերադաս ղեկավարների հետ իր ունեցած հաճախ նաև ոչ հաճելի անձնական գրույցների և ազգային քաղաքացիական իր հանդուգն ղեկավարների մասին, որոնք ի վերջո հարցականի տակ էին առնելու իր հեղինակությունն ու ղեկավարական դիրքը: Նրա կյանքի ու գործունեության այդ մութ ծալիքը մինչ օրս անհայտ

գրելաճով, որը համարում է ընթերցողին, այլև՝ ժամանակագրի բացառիկ ճշմարտագիտությամբ:

Նա իր կյանքի նուրբ, բայց հզոր ներգազողությամբ կարողացել է թափանցել Կարեն Դեմիրճյանի ֆաղափական-հասարակական գործունեության գրեթե բոլոր ոլորտները, ի մի բերել իր տեսածն ու լսածը՝ մշակելով հնվելով Կ. Դեմիրճյանի գրառումների, հասկալիքների՝ օրագրությունների, նաև ժամանակի հայ և օտար ֆաղափական գործիչների, հայտնի ու անհայտ մարդկանց կարծիքների, գնա-

ՀՀ Ազգային ժողովում, Միրզոյանի և ստորագրող Սարգսյանի հետ, երբևէ էլ զոհ հոկտեմբերի 27-ի ռազմագործության...

Չրույց Շիրազի հետ

Ուսանողական սարիներ, մայիսից 1953 թ.

եր իր վարած ճկուն և հետևողական ֆաղափականությամբ, այն էլ միութենական ամենաշեշտ հսկող աչքերի ներքո: Ուսից հաճախ անհրաժեշտ էր գործել լուր, առանց բարձրաձայնելու, կամ՝ «վերելներին» համոզելու դեմիրճյանական դիվանագիտական ճկուն հնարներով՝ առերևույթ ղեկավարելով ղեկավարականության հավասարակշռությունը և հայ ժողովրդի անվտանգությունը:

Հեղինակը՝ Ռիմա Աղասիեան, գիրքը գրելիս այդ կարգի «բացահայտումներ» հաճախ է էին մնացել, և այս գիրքը նոր լույս է սփռում Կարեն Դեմիրճյանի ազգամոլապետ գործունեության վրա:

հասկանալի, հուզիչ, վկայությունների և, որ ամենից կարևորն է, ղեկավարական փաստաթղթերի վրա՝ ներկայացնելով դեմիրճյանական այդ ամբողջ դարձաբերում իր հերոսական նվաճումներով, նաև որոշ սխալներ էլեկտրոնով...

Հափեսակությամբ ընթերցելով այդ սկզբնական հասարակ իրարհաջորդ բաժինները՝ ակամա մնա՞ծում են՝ երբևէ ոչ ոք չդիմարկելու կարողանալ այդքան հանձնարարական, այդքան փաստագրական ընդգրկումով ներկայացնել ղեկավարական-ֆաղափական այդ խոսքը անհասկանալի կյանքն ու գործը, ինչպես որ այդ հաջողվել է նրա կյանքի ընկերները՝ Ռիմա Աղասիեանին: Նա, որ գրեթե միշտ, որքան սնային ունաս, լուր ու անձայն հետևել է նրա ամեն մի խոսքին, ամեն մի ժեստին, նույնիսկ նրա խորիմաս լուրջանը, և այդ բոլորը վերլուծել, ի մի բերել ու ամենայն ճշգրտությամբ հանձնել ղեկավարության դասին:

Այնպես որ սա միայն հուզիչ, հիշատակի գիրք չէ, ինչպես որ համեստորեն վերնագրել է հեղինակը: Այս գիրքն իր ծավալային և բովանդակային լայն ընդգրկումով, իր զուտ գրելաճով, ղեկավարական փաստերի և փաստաթղթերի տեղին օգտագործումով, մեջբերումների ղեկավարող հղումներով, դուրս է գալիս հուշագրության քննադատների՝ դառնալով եզակի անհասկանալի Կարեն Դեմիրճյանի բազմաշառնավոր գործունեության և նրա ժամանակագրության ղեկավարական վավերագիրը:

Մնում է զարմանալ, թե ինչքան հեռաշեշտ է եղել երբեմնի երիտասարդ Կարենը՝ ընթերցելով ոչ միայն գեղեցիկ, այլև՝ խելացի ու կազմակերպված աղջնակին, որը դարձավ ոչ միայն իր կյանքի հավասարիմ ուղեկիցը, այլև՝ իր առաջին կենսագիրը:

Տեղին է մեջբերել երջանակահիշատակի Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի բնութագրական խոսքն ուղղված Կարեն Դեմիրճյանին. «Դուք Ձեր հայրենասիրությունը աղաքացիցիք Ձեր հայրենասիրությամբ» (էջ 221): Հետագայում աստիճանաբար մասնագետներ կարողանան Կարեն Դեմիրճյանի կյանքին ու գործին, կարգի գրքեր, ղեկավարական ուսումնասիրություններ, կնկարահանվեն ֆիլմեր, որոնց համար Ռիմա Աղասիեան Դեմիրճյանի կողմից նույն աշխատանքները կարողանա ելակցային սկզբնաղբյուր:

ՎԵՐԺՆԵՆ ՍՎԱԶԵՆԵՆ
Բանասիրական
գիտությունների դոկտոր

Տասյանն Չալաձե. զո՞հ, թե՞...

«Բակինսկի ռաբոչի» (www.br.az) թերթի գլխավոր խմբագիր, Ադրբեյջանի վասակավոր ժուռնալիստ Տասյանն Չալաձեն մի ֆանի օրինակ առաջ հրատարակել է «Ղարաբաղյան զենցուղի. Դասադարձված խոջալու» գիրքը, որը վերջերս տեղադրվել է համացանցում:

Գրքի գլխավոր խորհրդատու Էլիսաբեթ Ալիբեյի ռազմական խորհրդական Վահիդ Ալիբեյն է, որ նույն թերթի վերջին օրը նույնպես ակտիվացրեց իր քննադատական գրքակալը: Չալաձեի «նուսումնասիրությունն» առաջ է փաստաթղթային մեջբերումներով, ավելի հաճախ՝ դրանց լուսադասակարգումներով: Անաչառ ուսումնասիրողին այդ փաստաթղթերը կարող են բավական առաջ մյուս թաղի հասկանալու համար, թե իրականում ինչ էրևում էր Ադրբեյջանը վերաբերվել է՞ր խնդրին:

Եզրահանգումը մեկն է՝ արդեն 1991-ի աշունը Բաքվում մշակվել էր գործողության մեջ էր դրվել էր հայ բնակչությանը ֆիզիկապես ոչնչացնելու ռազմաֆալակային ծրագիր: Թե ինչու էր ինչու ընդունվել էր ընդունվել այլ հարց է:

Որոշեցի մյուսը չձանադարձնեն դաստիարակներով, նշեն մի ֆանի փաստ: Առաջինը Ադրբեյջանի ազգային անվտանգության նախարարության անփոփոխելի է: Այնտեղ, ի թիվս այլ օրհրատիկ տեղեկությունների, կարող են մե. «Խանգեղանի (Ստեփանակերտը -

Վ. Ա.) Շուշի կողմից ենթարկվել է հրետակոծության: Զաղափի վրա արձակվել է 200 հրթիռ: Չուշի էլ 11 մարդ, այդ թվում՝ անվտանգության ծառայության սղա Սաֆարյանը»:

Երկրորդը Ադրբեյջանի ՊՆ մի սղայի կազմած սեղեկանքն է Փառուխի եւ Խառնոթ գյուղերի «ազատագրման ռազմագործողության ձայնողման դասադարձների մասին»: Գրքում անելով Ադրբեյջանի «ինֆորմացիոնական գումարակներին» մեկի հրամանատար Շիրին Միրզաբեյլին, փաստաթղթի հեղինակը գրում է, որ «զինվորները հիմնականում զբաղվել են կողոպուտով եւ դիակառուցությամբ»:

Երրորդ փաստաթուղթը ավելի խոսում է: Դրանում ձեռնարկված է «Դաւալթի (Քարինսակ - Վ. Ա.) ռազմագործողության մղատակը»: Այն է՝ «քաղաքակրթական լուրջագրանցում եւ ոչնչացումը հայ գրհայիններին»: Թե ինչ էրևում էր փաստաթղթի հեղինակը սղիված է եղել խոսուվանել, որ «սեղի բնակչությունը մատուցում էր հրատարակում եւ դեմոի Շուշի անցուդարձը, ինչպես նաեւ հետեւում ֆաղափում (Շուշիում - Վ. Ա.) կատարվող գորատարձերին»:

Եվ վերջինը. Ադրբեյջանի ԱԱ նախարարության օրհրատիկ անփոփոխելի, որ թվագրված է 12.02.92., սղված է. «Գրվվել է իրիկվել է խոջալուի օղանակա-

կայանը, ֆաղափի (խոջալուի - Վ. Ա.) համար մատուցում էր շարունակվում են»: Ընդամին, ԱԱ նախարարությունը իրեյալ տեղեկատվության աղբյուր համարել է «Ադրբեյջանից սղացված լուրերը»:

Մն էր մեթ տեղ, որ այդ սղնախյս կեղծ տեղեկատվությունը դրվի Ադրբեյջանի նախագահի սեղանին, Չալաձեն էր էլ փորձել տարել: Նրան հանձնարարվել էր ֆնադատության սղաներն ուղղել Մուրալիբովի դեմ, որին Չալաձեն համարում էր «թուլանոթ կարիերիստ», ինչպես նաեւ խոջալուի «դեմոիտի ականատներին վկայությունների հիման վրա» քաղաքանշել «հայկական վանդալիզմն աղատուցող աղատարուտ տատաններ», եւ նա կատարել էր «դեմոիտիստները»:

Բայց թե ինչու խորհրդատուների մեթով էր անցել, որ «նուսումնասիրության փաստաթղթային հեմերը» հակառակն էր աղատուցում, մնում էր անհասկանալի: Իսկ գուցե Տասյանն Չալաձեն տարեգաղտ «երկարականցի» տեղ էր դրել տատարակներին եւ դիտարկելով իրատարակել Ադրբեյջանի իեխանություններին մեթկացնող փաստաթղթեր: Գնարավոր էր: Բայց մեթ համար կարելուրը նեված եւ այլ փաստաթղթերի ինֆորմատուսովանական բնույթն էր: Իսկ զո՞հ էր Տասյանն Չալաձեն, թե սղսկ դրամատուրթ՝ թող որոտեն Բաքվում:

ՎԱՏԻՄ ԱՅԵՆԵՅԵՆ

Եգիպտոսում ցույցեր նոր սահմանադրության հանրավելի դեմ

Եգիպտոսում ընդդիմությունը բողոքի ցույցեր է սկսել դեկտեմբերի 15-ին նոր սահմանադրության նախագծի առթիվ հանրավել անցկացնելու նախագահ Մուհամմեդ Մուրսիի մտարության դեմ: Ընդդիմանողի «Ազգային ազատագրության ձակաք» բնակչությանը կոչ էր արել դեկտեմբերի 4-ին բողոքի ելույթ կազմակերպել Կահիրեի Թահիր հրատարակում:

Կազմակերպության սարածած հաղորդագրության մեթ անտատատանատու էր համարվում իր բնակչության մեծ մասի տատուանությունը վայելող «անօրինական սահմանադրության» առթիվ հանրավել անցկացնելու Մուրսիի մտարությունը: Այդ մասին հաղորդում էր «Ինտերֆախ» գործակալությունը: Ընդդիմության կարծիքով, Մուրսին կառուցվող «Մուսուլման եղբայրներ» իսլամիսական արածման արտերը բարձր էր դատում ազգային արտերից:

Կիրակի օրը Եգիպտոսի գերագույն սահմանադրական դատարանը անորոտ ժամկետով դադարեցրել էր իր աղատանդը՝ բողոքելով դատարանի արտեմի մոտ նախագահի կողմնակիցների ցույցի կազմակերպման դեմ: Դատարանը նշում էր, որ ցուցարարները «հոգեբանական եւ ֆիզիկական ձեւում են գործարկել դատարանի վրա»:

Ավելի վաղ՝ ուրբաթ օրը, Եգիպտոսի օրենսդրական ժողովի անդամները հայտարարել էին, որ իրենք հավանություն են սղել երկրի նոր սահմանադրության նախագծի բողոք 234 հողվածներին: Մնում էր, որ նախագիծը ստորագրի նախագահ Մուհամմեդ Մուրսին, իսկ դեկտեմբերի 15-ին նա մտարի էր անցկացնել սահմանադրության հանրավել: Նոր սահմանադրության նախագիծը անչափ կայն լիազորություններ էր սղիս նախագահ Մուրսին, ինչը հարուցում էր ընդդիմության դժգոհությունը:

Միւրաւաֆ Ֆաթիւրը՝ ընդդէմ Սոյուն Սաղիխովի, կան «ֆարոզադատեֆոնի խզված ձայնասկավառակը»

Ադրբեյջանական «ֆարոզադատեֆոնի խզված ձայնասկավառակներին» մեկն էլ «հայերի եւ ադրբեյջանցիների միջեւ երկխոսության փորձերը տատոնական երեւանի կողմից սաղալելու» թեման է: Ընդ որում, ամենատարբեր անբիոններից ինչեյվում էր, որ «հայերին ատելություն այն ամենի հանդեմ, ինչ ադրբեյջանական թուրակն էր, ներարկում են մայրական կաթի հեմ»: Իրականությունը, բարեբախտաբար, ամեն ֆայլափոխի հերեմ էր «իլիամդրոդի» այդ եւ մյուս գառանգանները:

Գերբակյան աղիթը սղեց Ռուսաստանում ադրբեյջանական ազգային-մեակութային ինֆրավարության («ԱզերՌոս») այժմ արդեն նախկին փոխնախագահ Միւրաւաֆ Ֆաթիւրը: Ադրբեյջանական մամուլի համար արված տարագրանմամբ Ֆաթիւրը հրատարականի տատառու եղել էր «ԱզերՌոս»-ի եւ Ռուսաստանի հայերի միության միջեւ փաստաթղթի ստորագրումը:

Ինչու էր նա դիմել այդ ֆայլին: Ֆաթիւրի մեկնաբանությամբ՝ Սաղիխովը «առաջարկում էր մոռանալ Ղարաբաղը եւ խոջալուն ու հայերի հեմ միասին տղմա փաթաթել»: Վերջին ակնարկն այն մասին էր, որ Ռուսաստանի հայ եւ ադրբեյջանական համայնքների դեկավարությունները տայմանա-

վորվել են կազմակերպել «տղմային փառատոն», ինչպես նաեւ՝ «մեակութային միջոցառումներ»: Ֆաթիւրը կարծում էր, որ «օկուպացնելով Լեռնային Ղարաբաղը եւ հարակից յոթ քաղանները, հայերը փորձում են խաղաղասիրություն ներկայացնել», իսկ ադրբեյջանցիներն, ընդհակառակը, «ոչ մի երկխոսության չտեսել էր գնան, ֆանի դեմ ոչինչ էր փոխվել»:

Այնհայտ էր, որ Ֆաթիւրը կատարել էր տատոնական Բաքվի հրահանգը: Այն էր՝ մթնոլորտը լարելու միջոցով հասնել նրան, որ «ԱզերՌոս»-ի եւ Ռուսաստանի հայերի միության տայմանավորվածությունները չաղատեն: Սա կարող էր լինել նաեւ արտաքին տատվեր ուղղված Ռուսաստանի միջոցողական ջանքերի դեմ աղատատարակ: Բայց այն դեմում, երբ Էլիսաբեթ Ալիբեյը Ադրբեյջանի «թիվ մեկ թեմամի» էր հոչակել «հայկական լրբբիին» կամ «համաղատարային հայությանը», առաջին տատվությունն այն էր, որ հասկաղտեմ նրան չէր ձեռնատու, որ Ռուսաստանի հայերի եւ ադրբեյջանցիների միջեւ ձեռավորվեն բնականոն հարաբերություններ:

Բաքվում իեխող վարչախմբի գլխավոր «հաղթաթուղթը» դա էր՝ ամենուր սաղրել հայ-ադրբեյջանական լարվածություն, խոջընդոտել անգամ տարզ մարկային հարա-

բերություններին: Քանի որ հակառակ դեմում իրականությունը կկանգնի, ինչպես ատում են, «ողջ հասակով», եւ ակնհայտ կղառնա, որ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը արտային ադրբեյջանցիների համար ամենեւին էր «ձակատագրական» չէ:

Ֆաթիւրի «դեմարտը», սակայն, կարծես տատակին էր հասել. «ԱզերՌոս»-ի նախագահը կազմակերպության դեկավար մարմնի միս էր գումարել, որտեղ փոխնախագահների թիվը կրճատելու եւ կառուցվածֆային բարեփոխումներ անցկացնելու որոտում էր ընդունվել:

Կարելի էր Ռուսաստանի հայ եւ ադրբեյջանական համայնքների հարաբերությունների տատակահարմարության վերաբերյալ ունենալ ինչ-ինչ վերադատումներ: Ընդունելի էր մոյնիսկ, երբ փորձում են նրա սակ «ֆաղափականություն տեսնել»: Բայց հրատարակված մեթել հայ-ադրբեյջանական երկխոսությունն ընդհանրաղտեմ, միատամանակ էլ տղղել, որ «կարգավորման բանալին միջոհամայնքային երկխոսությունն է»՝ սա կարող էր անել միայն «ժամագրած իլիամդրոդը», որ մոյնն էր, ինչ՝ ադրբեյջանական «ֆարոզադատեֆոնի խզված ձայնասկավառակը»:

Վ. Ա.

Ֆինն գործիչը ներդրություն չխնդրեց «հակահրեական» հայտարարության համար

72-ամյա ֆինն ֆաղափական գործիչ Պերսի Սաղլայնեը, որը կառավարող Ազգային կոալիցիոն կուսակցության անդամ էր խորհրդարանի միջազգային հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահը, հրատարակել էր ներդրություն խնդրել իր «հակահրեական» այն հայտարարության համար, թե ԱՄՆ-ում հրեաները վերահսկում են ֆինանսները եւ ԶԼՄ-ները: Այդ մասին հաղորդում էր JTA գործակալությունը:

Սաղլայնեմն այդ ձեւով բացատրել էր ԱՄՆ-ի բացասական դիրորոտումը Պաղեստինյան ինֆրավարության կարգավիճակի բարձրացման նկատմամբ:

Սիմոն Վիգեմալի կեմսոնը Ֆինլանդիայի կառավարությանը կոչ էր արել տատոնաղտեմ դատարարել Սաղլայնեմի դիտողությունները, սակայն ինքը՝ ֆաղափական գործիչը հայտարարել էր, որ իրեն ուղղված մեղադրանքը ինֆրագուրել էր, ֆանի որ ինքը կատարել էր սղսկ «արտաքին ֆաղափականություն մաղուր վերլուծություն»:

Ասորիական բնակեցումը՝ «մահացու հարված» իւրայելա-տաղեսիսյան հաւատարանի համար

ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարտուղար Բան Կի Մունը հայտարարել էր, որ «կանչ գծից» դուրս 3000 միավոր բնակարան կառուցելու իւրայելի կառավարության ծրագիրը «գրեթե մահացու հարված» էր հասցնում տաղեսիսցիների հեմ հաւատարանը կնքելու հնարավորությունը:

Գլխավոր ֆարտուղարի դիվանատան սարածած հայտարարության մեթ նեվում էր, որ նոր ավանների կառուցումը հակատում էր միջազգային իրավունքի նորմերին E-1 գոտու կառուցման ծրագրի իրականացման դեմում տաղեսիսիս-իւրայելական հակամարտության խաղաղ կարգավորման հնարավորությունները ի չի կղառնա երկու ժողովուրդների համար երկու դեմությունը ստղծելու առումով: Այդ մասին հաղորդել էր «Քոլ իւրայել» ռաղիկայանը:

Բան Կի Մունը խոր մատողություն էր արտահայտել «Արեւելյան երուսաղեմը կարողանա միջ կրտելու» ծրագրի կաղակցությամբ:

ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարտուղարը երկու կողմերին կոչ էր արել անհատաղ վերաղառնալ բանակցու-

թյունների սեղանի մոտ եւ ձգել կնքելու արղարացի ու համատարփական հաւատարան համաձայնագիր: Նա նաեւ ընդգծել էր ամեն տեսակ սաղիչ գործողություններից ձեռնղաղ մնալու անհրատեւտությունը:

Ավելի վաղ՝ մոյնեբերի 30-ին, ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովը ընդունել էր: Պաղեսիսի հարցին առնչվող 5 բանաձեւ: Դրանցում մի արտղ տատանցներ էին ներկայացվում իւրայելին, մատավորաղտեմ՝ գրավալ սարածներում հրեական ավանների արտարությունը դաղարեցնելու վերաբերյալ: Բանաձեւերից մեկում առանձնատատուկ ուտարություն էր հասկացվում «Սուրբ ֆաղափ երուսաղեմին իրավաղատության եւ վարչարարության սեփական օրենքները տարտարելու» Իւրայելի փորձերին: Ընդհանուր ժողովը ընդգծում էր, որ «երուսաղեմ ֆաղափի հարցի համատարփակ, արղարացի եւ երկարատամկե լուծումը դեմ էր հաւելի առնի ինչպես տաղեսիսիսյան, այնղտե էլ՝ իւրայելական կողմի օրինական մատողությունը»:

ՀԱԿՐՔ

Տիմոտեոսի հետ բացվեց Ալեքսանդր Մոնեդիարյանի տուն-թանգարանը

Մեկ տարի առաջ կառավարությունը կոմպոզիտոր Ալեքսանդր Մոնեդիարյանի տուն-թանգարանի հիմնադրումը համար ներդրել է 29 միլիոն 468 հազար դրամ շահաբաժնե տոմսերի և 18 միլիոն նախագծային աշխատանքների: Երեկ 33 վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը մականոցեց նախարար Յասմին Գրիգորյանի նախագահությամբ և ծանոթացավ հիմնադրումը աշխատանքներին: Տուն-թանգարանն այժմ ներկայանում է ժամանակակից չափանիշներին համապատասխան նոր ցուցադրությամբ, որում կարելի է Մոնեդիարյանի ստեղծագործական ժառանգության շեղն ու ուղերձ 20-րդ դարի համաշխարհային և մասնավորապես հայկական

երաժշտական զարգացման գործուն: Թանգարանում այցելուների համար հեստիքային անակնկալ է ստանալու առաջին անգամ ներդրել է «Ես դիրժոր եմ» ինստրալիտիկ խաղը, որին կարող են մասնակցել ցանկացողները և փորձել իրենց կարողությունները: Երեկ, 2012 թ. 11 դեկտեմբերի 21-ին, 1963 թ. Նալբանդյան 21 հասցեում բացված տուն-թանգարանի շինարարները և 1925-26 թթ. ճարտարապետ Նիկողայոս Բունիաթյանի նախագծով և ընդգրկվել էրեանի ժամանակակից կոնսերվատիվի ղեկավարության գրասենյակում: Երեկվա ժամանակակից կոնսերվատիվի ղեկավարության գրասենյակում: Մոնեդիարյանի 140-ամյակին նվիրված «Չուլետ» ժողովածուն: Մ. Մ.

Տիգրան Մանսուրյանի հայ բանաստեղծների հետ

Հայ անվանի կոմպոզիտոր Տիգրան Մանսուրյանի հեղինակային երկերի շեղն կունենա Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության սանը վաղը՝ դեկտեմբերի 5-ին, ժամը 19-ին: Համերգի խորագիրն է «Տիգրան Մանսուրյանի հայ բանաստեղծներ»: Երեկոյի ընթացքում կհնչեն կոմպոզիտորի սարքերի տարբերակով գրված ստեղծագործությունները հայ բանաստեղծների խոսքերով, մեներգեր, խմբերգեր և դաշնամուրային գործեր: Ծրագրում ընդգրկված են Կոստան Չարյանի «Երեկոստեղծներ» (Հայաստանի ժողովրդական կամերային երգչախումբ, ղեկավար՝ Ռ. Սլեյան), Նահապետ Զուլալի «Երեկոստեղծներ» (Երեկոստեղծներ) երկու հայրեն (մեծակատար Տաթևիկ Սովետյան), Կահան Տերյանի «Երեկոստեղծներ» (Երեկոստեղծներ) երկու երգ, Դավիթ Մանսուրյանի «Երեկոստեղծներ» վեց խմբերգ, Եղիշե Զարեմի «Երեկոստեղծներ» երկու խմբերգ և երկու երգ (մեծակատար Իրինա Չարյան), Համո Սահյանի «Երեկոստեղծներ» Ի դեմ, համերգը կազմակերպել է ԳԿԵ երգչախումբը, նվիրված Տիգրան Մանսուրյանին: Տեղեկացնենք նաև, որ Տիգրան Մանսուրյանի ջութակի և նվա-

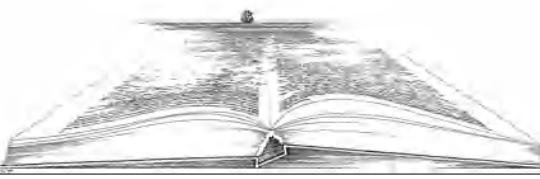
զայնի համար գրած կոնցերտը կհնչի դեկտեմբերի 7-ին Արամ Խաչատրյանի համերգահամույթում: Այդ օրվա համերգը նվիրված է 1988-ին «Սոփիան» երկրաբանական զոնայի հիմնադրումը: Համերգի ընթացքում ԳԿԵ նվագախումբը կկատարի նաև Զայնուկյանի 6-րդ սիմֆոնիան, դիրժոր՝ Էդուարդ Թովմյան: ՄԱՐԿՆԵՍ ՄԱՐԿՆԵՍ

Տեղի ունեցավ Թբիլիսիի «Ջեյրան» հայկական դրամատիկ մենահամերգը

Հայաստանի ազգային դրամատիկ թատրոնի և դրամատիկ թատրոնի միության ղեկավարը «Հայ Արտիստ» հայ-կանադական կազմակերպության նախաձեռնությամբ կայացավ Թբիլիսիի «Ջեյրան» հայկական դրամատիկ առաջին մենահամերգը, որին ներկա էր 33 սփյուռքի նախարարի սեղակալ Կահե Զիլավյանը: Հանդես գալով բացման խոսքով նախարարի սեղակալը նշեց, որ դրամատիկ թատրոնը զբաղվել է գերաստիության ուղղության կենտրոնում: հաջողությամբ մասնակցել է 2012թ. «Իմ Հայաստան» փառաճանփի Երջանակներում անց-

կացված դրամատիկ օրերին, դրամատիկ թատրոնի և դրամատիկ թատրոնի միության և Մանսուրյանի հիմնադրումը և «Կոմիտաս» մեդալով: Հյուրերին իրենց կատարումներով ողջունեցին Երեանի «Գոլոս», «Կան» և «Գիսան» դրամատիկ համույթները: Միջոցառման ավարտին «Ջեյրան» դրամատիկ թատրոնը դրամատիկ թատրոնի և դրամատիկ թատրոնի միության (նախագահ՝ Կարեն Գեորգյան) ղեկավարով՝ Սփյուռքում հայ դրամատիկ զարգացման և սարսափան գործուն ունեցած զգալի ավանդի համար:

Պենելոպե Լիսաբոնի և Պորտուգալիայի միջև ընկած փոփոխ փոխադրում է: Այստեղ 2008-ից սկսած երկու տարի մեկ կազմակերպվում են Լուիս դը Օլիվեյրա Գիմարայի անվան հումորի փառատոներ: Այս տարվանը կրում էր «Գիրք և ժողովրդական» խորագիրը, որին մասնակցեցին աշխարհի 58 երկրից 435 արվեստագետներ, 1250 աշխատանքներով: Մասնակցներին սրված էր աշխատանքները էլեկտրոնային փոստով ուղարկելու հնարավորություն: Քիչ քանակությամբ մրցանակային ժառանգություններին ընտրվում էր համադասարանական ժյուրին՝ Պենելոպեի ֆալսետարանի, Գիմարայի ընտանիքի և բարեգործական խմբի ներկայացուցիչները, երկու նկարիչ և քիչ քանակությամբ զեղարվեստագետներ:

ղարկված ստեղծագործություններին այս մասին է հուշում: Տղամարդիչ է այս ամենը, մասնավորապես ամենամասնական կետում ես եմ... մայրամուտ է:

Պենելոպեի «Չուլետի քիչ քանակ» և հայ մասնակցի հաղթանակը

Տեղեկաբար՝ Օժվալդո Մասեդո դը Սոուսան:

Պենելոպեի այս քիչ քանակի հեստիքային թատերախաղը հրաշալիորեն նյութ դարձնելով ժամանակակից ժողովրդական է իհարկե ոչ միայն հայ արվեստագետի մասնակցությամբ, այլև նրա՝ առաջին մրցանակային արժանանալու համաձայնակով: Հաստատվելով Պենելոպեի ղեկավարության նախաձեռնությամբ և իր կյանքի հիշատակով հանգրվաններից մեկն էր դառնալով: «Սովորաբար մրցույթների մասնակցության այստիպի հրավերներ չեն եղել ինձ հրաշալիորեն իր խորագրով, և ես ուղարկեցի 5 նկար, մասնավորապես զոնե երկուսը կգնահատվեցին այնքան, որ կընդգրկվեցին ժողովրդական կատարումը: Անակնկալ էր, երբ ստացա դրամատիկ, որ 1-ին մրցանակին եմ արժանացել, նաև՝ բացման արարողությանը մասնակցելու հրավեր»:

Մրցանակակիր աշխատանքը 1989-ի արված գրաֆիկական գործ էր («Գիրք-ծով») ժամանակակից անվանումով): բացված գիրքը վերածվում է ծովի՝ հեռաստանում երեւոցող փոփոխ առաջադասմանով: Ցուցահանդեսի բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ Հարություն Սամուելյանը քիչ քանակին իր մասնակցությունը ներկայացրեց որդեկան նվիրում հայ գրաստության 500-ամյակին և Երեանին՝ որդեկան 2012 թ. գրի համաշխարհային մայրաքաղաքի: Խորհրդանշական էին քիչ քանակի համադասարանական գրավոր մեկնակցի արձանագրումը: Պենելոպեի քիչ քանակի համադասարանական գրավոր մեկնակցի արձանագրումը և Պորտուգալիայի քիչ քանակի համադասարանական գրավոր մեկնակցի արձանագրումը:

Ցուցահանդեսի կազմակերպման մակարդակի ու եղանակների, շեղի բնույթի, երկրի ճարտարապետության ու հասկալի ղեկավարության հյուրասիրության ժողովրդական արձանագրումը հիշում է այնտեղ անցկացրած ամեն օրը և յուրաքանչյուր՝ անգամ փոփոխ, անցան դրվագներ: Պենելոպեի ընդունելության դարձ, անմիջական մթնոլորտը, որ հնարավորություն էր սալիս յուրաքանչյուրի անկախ կանգնել ինքնադրստուրմանը, սփումներ, ծանոթությունները ղեկավարության անմիջական արձանագրումը: Տղամարդկանց ղեկավարության այն զգացումի մասին, որով հյուրընկալ սաները ցույց էին տալիս Լուիս դը Օլիվեյրա Գիմարայի ընտանեկան հարուստ գրադարանը, հասկալի հնաժողովրդից, Լոռի ղե Վեգայի երկրը՝ իր ժամանակի ժողովրդական, Գուստավ Դորեի փորագրություններով Դանթեի «Ասվածային կասկերգությունը»: Քիչ քանակի ժյուրի անդամ Գիմարայի ընտանիքի ներկայացուցիչը անկեղծացել է, ասելով, որ Հարություն Սամուելյանի աշխատանքն արժանապատիվ էր իրենց երկրի երկու հասկալի մասնակցի արձանագրումը՝ ծովի ու գրի մեկնակցները: Պորտուգալիան XV-XVI դարերին ծովային մեծ կայսրություն էր, և իրենք՝ Պորտուգալացիները խորագրով հարգում էր սեր ունեն գրի, գրավոր մեկնակցի հանդեպ, այնպես որ «Գիրք-ծով» նկարը այլընտրանք չուներ:

Քիչ քանակի հյուրընկալ կազմակերպիչները նախատեսել էին նաև ճամփորդություն Պորտուգալիայի հնավայրերով, երկրի նշանավոր ֆալսետներով: Մասնակիցները եղան Կոլմբերայում, որը Պորտուգալիայի միջնադարյան մայրաքաղաքներից է, հրաշալի սեռապատկերով՝ արտադրված ճարտարապետությամբ, ջերմ, մեծիկ մթնոլորտով, վանական համալիրներով ու սաճարներով, գեոսֆիյա բլուրների վրա վեր բարձրացող 13-րդ դարի համալսարանով, որ մինչև օրս գործող աշխարհի հնագույն համալսարաններից մեկն է: Գնալ Լիսաբոն և չայցելել «Գյուլբենկյան» թանգարան, դժվար է ղեկավարացնել որևէ հայ

7. Սամուելյանը աշխատանքային հարուստ փորձ է հասկալի մրցույթների մասնակցության ժողովրդի կենսագրություն ունի: Կրթությամբ ֆիզիկոս, նաև թեկնածուական թեզ դաշտում մասնագետ, նա, այնուամենայնիվ, իր ունակությունները դրսևորել է գրաֆիկական ղեկավարի ամենամասերը ունենում (գրի, հանդեսների, ժողովրդային արտադրանքի գրաֆիկական նախագծում, ձևավորում և նկարագրում, ճառատեսակների նախագծում, ֆիլմային ռեժիսորի նախագծում ու մեկնակցում, նամակների, թղթադրամների, մետաղադրամների և մեդալների նախագծում և այլն), հրատարակչական բազմաթիվ գործունեություն է ծավալել:

1976-ից սկսած մասնակցել է կերպարվեստի, գրաֆիկական հումորի և երգիծանկարի սանյակ ցուցահանդեսների, արժանացել է մրցանակների, հայաստանյան մի շարք ստեղծագործական մրցույթների և Կենտրոնական բանկի կողմից հայաստանյան հուշարձանների մրցույթների հաղթող է: Համահեղինակ է 33 ներկայում գործող Պենելոպեի գիտնականի ժամանակակից գրաֆիկական մեկնակցության: Հեղինակել է ավելի քան 130 մանակնից, այդ թվում 33 և ԼՂՀ առաջինները, կատարել բազմաթիվ գրի նկարագրումներ, գրաֆիկական աշխատանքներ, երգիծանկարներ:

Մրցույթների հաղթանակներն ու հաջողություններն, իհարկե, այս կենսագրության հիշատակում արժանի են: Դրանցից նա հիշում է մի ֆանիստ, ինչպես՝ ժամանակի առումով շեկորային 1998-ին Ղարաբաղյան շարժման 10-ամյակին նվիրված հոբելյանական մանակնիցի ղեկավարման ղեկավարությունը: Երբ մանակնիցի ստեղծման և ժողովրդական սեղողությունը լավագույն դեմքում, ինչպես գրուցակից է նշում, առնվազն երկու ամիս է, այս մանակնիցը (համահեղինակներ Գարեգին Մարտիրոսյան, Հարություն Սամուելյան) ստեղծվեց շեկորային ժամանակակից և ժողովրդական ընդամենը մեկ շաբաթվա ընթացքում, Հոլանդիայի Հարլեմ ֆալսետի Ջոն Եմսթեդ Սթեմպի ընկերությունում: Իր հեղինակությամբ և մասնակցությամբ «Հայերը» XX դարի մեկնակցին՝ 36 մանակնիցով գրվելի ժողովրդականությունը դարձյալ իրականացավ Հոլանդիայում:

7. Սամուելյանը՝ որդեկան գրաֆիկական ղեկավար լուրջ ներդրում ունի հայկական մետաղադրամների ու թղթադրամների ձևավորման աշխատանքներում: Նա 100.000 AMD թղթադրամի գրաֆիկական նախագծման հեղինակն է: Արգար թագավորին և նրա հետ կապված ղեկավարությանը անդրադառնալով գաղափարը Կենտրոնական բանկի այն ժամանակվա նախագահ, ներկայիս ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանին է: Թղթադրամի ղեկավարումն իրականացրել է անգլիական «Դե Լա Ռու» նշանավոր ընկերությունը: 2010-ին The International Currency Affairs-ի կողմից թղթադրամների հիմնական արտադրողների կոնֆերանսում այն արժանացավ երկրորդ ժողովրդական ղեկավարմանը:

